

NORMATIVA DOS TRABALLOS FIN DE MÁSTER DA TITULACIÓN DE MÁSTER UNIVERSITARIO EN PSICOLOXÍA POLA USC

(Aprobada pola Comisión de Título o 2 de xullo de 2020, e pola Xunta de Facultade de Psicoloxía o 3 de xullo de 2020)

Preámbulo

O Real Decreto 1393/2007, de 29 de outubro, e posteriores modificacións (artigo 15.3), establece que as ensinanzas de máster concluírán coa elaboración e defensa dun Traballo Fin de Máster.

O regulamento de matrícula, elaboración e defensa dos Traballos Fin de Grao e Fin de Máster na Universidade de Santiago de Compostela, aprobado polo Consello de Goberno de 10 de marzo de 2016, establece as liñas básicas para a uniformidade na regulación dos Traballos Fin de Máster, deixando para os centros o establecemento de procedementos propios de cada titulación.

Na Memoria de Verificación do Título de Máster Universitario en Psicoloxía da Universidade de Santiago de Compostela, contéplase o Traballo Fin Máster como materia obrigatoria a cursar no último semestre do título.

É necesario, por tanto, regulamentar o procedemento para a súa organización e desenvolvemento, tendo en conta as características específicas das dúas especialidades do Máster. Con este propósito, a Comisión do Título de Máster Universitario en Psicoloxía elaborou a presente normativa que foi aprobada pola Xunta de Facultade de Psicoloxía, na súa sesión de 3/7/2020 e polo Consello de Goberno da Universidade de Santiago de Compostela, na súa sesión de / /2020.

Artigo 1. Obxecto e ámbito de aplicación

Esta normativa ten por obxecto regular o proceso de realización e presentación do Traballo Fin de Máster (en diante TFM) do Máster Universitario en Psicoloxía pola Universidade de Santiago de Compostela (en diante Máster en Psicoloxía), e contén as directrices relativas á definición, elaboración, defensa, cualificación e tramitación administrativa do TFM.

Artigo 2. Características do Traballo Fin de Máster

2.1. O TFM do Máster en Psicoloxía constitúe unha materia obrigatoria de 12 ECTS, situada no terceiro semestre da programación.

2.2. O TFM consistirá na elaboración dun traballo orixinal autónomo de cada estudante no que se acrediten os coñecementos, competencias e destrezas adquiridas durante os estudos realizados na titulación de Máster. O TFM incluírá, como mínimo, tarefas de busca e revisión bibliográfica, lectura e integración de información, elaboración de información relevante, redacción, presentación e defensa do traballo.

No caso da **Especialidade en Psicoloxía da Intervención Social e Comunitaria** o TFM poderá axustarse a calquera das seguintes modalidades:

- a) Revisión sistematizada de información relevante acerca dun tema da psicoloxía da intervención social e comunitaria; neste caso deberase aportar, ademais, unha proposta de carácter práctico en consonancia coa revisión realizada.
- b) Estudo empírico ou experimental, que inclúa tamén a aportación práctica que dos seus resultados se poida derivar.
- c) Análise de casos debidamente fundamentado, que inclúa avaliación, informe e proposta de actuación.
- d) Descrición razoada e detallada dun programa de intervención no eido da psicoloxía da intervención social e comunitaria.

No caso da **Especialidade en Psicoloxía Experimental** o TFM consistirá nun traballo empírico ou experimental, realizado en contexto de laboratorio, relacionado con calquera das liñas temáticas que se oferten na especialidade.

2.3. Aínda que o Prácticum e o TFM son dúas materias distintas e serán avaliadas por separado, tal e como consta na memoria de verificación do título, o TFM na especialidade en psicoloxía da intervención social e comunitaria realizarase nunha temática dos ámbitos de especialización do profesorado da especialidade, e estará, preferentemente, ligado ás prácticas externas; mentras que na especialidade en psicoloxía experimental o TFM realizarase nunha temática propia deste ámbito dentro das liñas de traballo do profesorado da especialidade, e estará obrigatoriamente vinculado ao Prácticum, que será necesariamente de investigación.

2.4. O TFM desenvolverase baixo a supervisión dun titor ou titora académico/a. O persoal docente da Universidade de Santiago de Compostela que sexa nomeado titor/a de TFM ten a obriga de asumir esta actividade de titoría conforme ao que se establece nesta normativa, e na xeral da USC.

Artigo 3. Órganos encargados da xestión dos TFM.

3.1. Os órganos encargados da xestión dos TFM son o coordinador ou coordinadora do título, ou persoa en quen delegue, que actuará como coordinador/a do TFM, e a Comisión de Título do Máster. No caso de delegación da función de coordinador/a, esta deberá recaer nun profesor ou profesora do Máster membro da Comisión de Título.

3.2. As competencias da Comisión serán as seguintes:

- Propoñer anualmente a guía docente na que se determinen as diferentes formas de desenvolvemento, exposición e criterios de avaliación, establecendo a porcentaxe da cualificación asignada a cada un deles.
- Fixar as características dos traballos (extensión, formato, contido mínimo,...).
- Aprobar a proposta de temas.
- Instrumentar e publicar un procedemento para a asignación de titores/as e temas de TFM a cada estudante.
- Determinar os sistemas de titoría.

- Decidir sobre a modificación de tema e/ou titor/a asignado derivada de situacións excepcionais, previa consulta ao/s afectado/s.
- Propor os prazos de entrega dos informes de seguimento e dos traballos, así como as datas de defensa dos traballos de acordo co calendario académico.
- Aprobar os tribunais de avaliación.
- Establecer o procedemento específico do acto de defensa do traballo do/a estudante diante do tribunal.
- Autorizar a presentación dos traballos en casos excepcionais.
- Solucionar as incidencias graves relativas a esta materia.
- Calquera outra que a Xunta de Facultade lle encomende.

3.3. A Xunta de Facultade aprobará a guía docente e os períodos de entrega e defensa dos TFM, que se publicarán xunto coa convocatoria oficial de exames de cada curso académico.

Artigo 4. Matrícula e convocatorias

4.1. As condicións de matrícula e convocatorias son as que veñan establecidas pola normativa xeral aplicable da Universidade para os títulos de máster.

4.2. O coordinador ou coordinadora do TFM verificará, coa asistencia do/a Responsable da Unidade de Apoio á Xestión do Centro e os Departamentos, que se cumpren os requisitos para autorizar a súa defensa. Para estes efectos, no caso de que na data de defensa aínda non se recibiran todas as actas de avaliación das materias, o/a secretario/a da Facultade solicitará do profesorado encargado das materias que informe sobre as cualificacións do alumnado que vaia defender os traballos na mesma convocatoria.

4.3. A Comisión de Título, atendendo a criterios organizativos e de programación docente, concretará as datas para a solicitude e defensa dos traballos nos intervalos temporais que determine o calendario académico e fará pública esa información, xunto coa de horarios e calendarios de exames, tras a súa aprobación polos órganos correspondentes. Tamén deberá definir as modalidades de defensa admitidas en cada caso, os instrumentos de seguimento e os criterios xerais de avaliación.

4.4. O número máximo de convocatorias que poderá consumir o alumnado será de dúas, e poderá contar con dúas oportunidades por curso académico. A obtención de non presentado nalgunha das oportunidades ou en todas computarase para os efectos de consumir a convocatoria. Para poder presentarse a unha nova convocatoria será necesaria a formalización de nova matrícula.

4.5. Unha vez formalizada a matrícula, non procederá a devolución dos prezos aboados no caso de non presentarse. No suposto de que o/a alumno/a non reúna os requisitos para presentar o traballo por ter materias pendentes, considerarase unha renuncia automática polo que non se computará para os efectos de consumir convocatoria.

Artigo 5. Do/a titor/a docente, da súa asignación e da elección do tema do traballo

5.1. O TFM terá un/ha titor/a que asista ao estudante na realización do traballo. Por razóns xustificadas, e se a Comisión de Título o estima oportuno, poderá designarse outro/a titor/a, ou un/ha cotitor/a.

5.2. O/a titor/a será ordinariamente Persoal Docente e Investigador (PDI) das áreas que impartan docencia na titulación. Tamén poderán ser titores ou co-titores profesores de outras áreas relacionadas coa temática do TFM. Excepcionalmente tamén poderán ser co-titores profesores da USC que se atopen na situación de servizos especiais, comisión de servizos, eméritos ou *ad honorem* e profesores doutras universidades ou persoal con vinculación permanente a Organismos Públicos de Investigación (OPI) e profesionais especializados. Non poderán ser co-titores persoal de administración e servizos, agás nos supostos de consideración como profesionais, nin o persoal contratado con cargo ao capítulo VI, agás os que posúan titulación de máster ou teñan unha titulación que se corresponda co nivel 3 (máster) do MECES. No caso de co-titorías de persoal alleo á USC (área externa), con carácter previo a realizar a cotitoría, deberá comunicarse esta circunstancia á vicerreitoría con competencias na materia a través do servizo correspondente indicando a súa dedicación. Para a autorización destas excepcións, a Comisión de Título valorará as razóns académicas e de especialización que as xustifican.

5.3. Os traballos poderán desenvolverse no marco de convenios con centros ou institucións de intervención social e comunitaria, ou de investigación (distintos da USC). Nestes casos, poderá designarse un cotitor/a que sexa persoal dese centro ou institución, e tanto a matrícula como a defensa e avaliación dos traballos deberá realizarse na USC.

5.4. A Comisión de Título solicitaralle ao profesorado a súa oferta de temas para o desenvolvemento do TFM e aprobará dita oferta unha vez verificado que se axustan ao establecido na memoria do título e na guía docente da materia.

5.5. A elección dos titores por parte dos estudantes farase pública en tempo e forma segundo determine a Comisión de Título dependendo do período en que se matricule o estudante e a oportunidade á que se vaia presentar. A asignación de titor/a efectuarase en función das preferencias do alumno, seguindo a orde de prelación do expediente académico (da titulación que lles deu acceso). Acabado o proceso, publicarase unha relación provisoria de asignación de propostas e establecerase un período de reclamacións, tralo que se publicará a asignación definitiva.

5.6. Unha vez realizada a asignación, a Comisión de Título comunicará aos departamentos con docencia na titulación a listaxe de titores de cada un deles, a efectos da inclusión desta información na asignación do seu encargo docente no POD.

5.7. Unha vez asignadas as propostas de TFM, cada estudante deberá contactar coa titora ou titor a fin de concretar tema e programar o traballo. O titor/a orientará a programación das tarefas, guiará o desenvolvemento do traballo, velando polo cumprimento dos obxectivos fixados. Rematado o traballo, avaliará a Memoria mediante o formulario correspondente, no prazo establecido a tal fin, para os efectos de que se teña en conta na avaliación final do TFM.

Artigo 6. Tribunal de Avaliación

6.1. A avaliación dos traballos farase na Facultade de Psicoloxía a través da exposición e defensa pública do traballo realizado diante dun tribunal. Os tribunais serán nomeados pola Comisión de Título en cada convocatoria.

6.2. Os tribunais estarán formados por tres membros e os correspondentes suplentes. O/a titor/a non poderá formar parte do tribunal. Os membros do tribunal deberán ser PDI con docencia no máster. A conformación dos tribunais, así como a asignación das responsabilidades de presidencia, secretaría e vogalía, realizarase por sorteo. A participación nos tribunais é obrigatoria para as persoas nomeadas, agás causa de forza maior debidamente acreditada.

6.3. Estableceranse, cando menos, 2 tribunais, un por cada especialidade do Máster. Se houbera mais dun tribunal por especialidade a asignación de traballos a cada un deles farase por sorteo, tendo en conta que non pode formar parte do tribunal o/a titor/a.

6.4. Na composición dos tribunais polo menos un dos seus membros pertencerá a unha área de coñecemento afín á liña temática do traballo, e procurarase que dous dos seus membros sexan PDI de materias vinculadas a especialidade na que se presenta o traballo.

Artigo 7.- Solicitud e autorización de defensa

7.1. As datas de solicitude de defensa, entrega das Memorias de TFM e presentación do traballo serán fixadas pola Comisión de Título para cada curso académico, segundo o calendario académico establecido.

7.2. O alumnado entregará tres exemplares en papel xunto cun pdf do traballo na administración da Facultade, até o momento en que a normativa arbitre a obriga de depositalo por medios telemáticos.

7.3. Para a defensa do traballo é preceptivo o informe previo do/a titor/a ao que se fai referencia no apartado 5.7. A presentación deste informe terá o mesmo prazo que o de depósito do TFM.

7.4. O alumnado que, autorizada a defensa do seu TFM, non se presente á mesma na data asignada, terá a cualificación de suspenso nesa oportunidade.

7.5. A elaboración e defensa do TFM poderase efectuar en calquera das dúas linguas oficiais da Comunidade Autónoma.

Artigo 8. Defensa do TFM

8.1. A defensa do TFM realizarase en acto público mediante a exposición ante un Tribunal do traballo realizado. O Tribunal poderá formular cantas preguntas e cuestións considere convenientes en relación co traballo defendido. O tempo máximo dispoñible para a presentación do traballo, así como para as preguntas dos membros do tribunal serán os establecidos na guía do TFM elaborada anualmente pola Comisión do Título.

8.2. A Facultade facilitará os medios necesarios para a defensa do TFM (aula, medios de proxección, conexión a rede, etc.) nas datas oficiais indicadas.

8.3. Para casos excepcionais, debidamente autorizados pola Comisión de Título, poderá realizarse a defensa por medios telemáticos, coas garantías que se determinen na súa autorización.

8.4. No caso de traballos con contidos protexidos por cláusulas de confidencialidade, segundo se indica no artigo 11, a Comisión de Título arbitrará a modalidade e características de defensa a realizar.

Artigo 9.- Avaliación, cualificación e revisión

9.1. A cualificación dos traballos realizarase conforme aos criterios establecidos na programación da materia, que estarán vinculados á consecución das competencias da titulación establecidas para o TFM.

9.2. O/a titor/a do TFM entregará ao tribunal a valoración correspondente as competencias asociadas ao desenvolvemento do traballo, como se indica no apartado 5.7.

9.3. Os membros do Tribunal deliberarán de forma conxunta sobre a cualificación, segundo o formulario de rúbrica aprobado pola Comisión de Título para estes efectos, de acordo coa seguinte escala numérica, de 0 a 10, con expresión dun decimal, á que se engadirá a súa correspondente cualificación cualitativa:

- Non Presentado (NP)
- 0 - 4,9: Suspenso (SS)
- 5,0 - 6,9: Aprobado (AP)
- 7,0 - 8,9: Notable (NT)
- 9,0 - 10: Sobresaliente (SB)

A mención de “Matrícula de Honra” poderá ser outorgada a estudantes que obteñan unha cualificación igual ou superior a 9,0. O seu número non poderá exceder do 5% do alumnado matriculado nesa materia no correspondente curso académico. Se o número de alumnos é inferior a 20, poderase outorgar unha matrícula de honra. Esta mención só poderá outorgarse unha vez rematadas as defensas de todos os traballos correspondentes ao curso académico. A atribución desta cualificación corresponderalle á Comisión de Título, oídas as propostas dos diferentes tribunais.

9.4. Na programación académica da materia detallarase a porcentaxe de ponderación que corresponde ao titor e ao Tribunal na cualificación final do TFM.

9.5. Cada un dos tribunais fará públicas as cualificacións unha vez finalizadas as exposicións e avaliacións dos traballos. No momento de facer pública a cualificación, o Tribunal fixará unha data de revisión da mesma, conforme aos procedementos e prazos establecidos na normativa vixente.

9.6. A revisión será persoal e poderá realizala un ou varios membros do tribunal. En todo caso deberá quedar constancia da celebración da revisión e da data en que se realizou mediante as sinaturas do estudante e o/s membro/s do tribunal que atenderon a revisión.

9.7. O procedemento de reclamación contra a cualificación será o establecido na normativa vixente relativa á avaliación do rendemento académico dos estudantes e de revisión de cualificacións.

Artigo 10. Xestión das actas

10.1. O procedemento de xestión de actas será o establecido con carácter xeral pola USC para os TFM.

Artigo 11. Dereitos do alumnado

11.1. A propiedade intelectual dos traballos correspóndelle ao/á alumno/a que o realizou.

11.2. No caso de que os traballos se realicen no marco dun contrato ou convenio con algunha entidade ou, de ser o caso, dun proxecto ou liña de investigación, os dereitos serán os recollidos no dito contrato ou convenio ou os que se pacten previamente, respectando en todo caso a lexislación vixente en materia de propiedade intelectual. Nestes casos estarase, para a reserva dos contidos afectados por confidencialidade e para a difusión do TFM, ao que establece o art. 11.2 do Regulamento de matrícula, elaboración e defensa dos traballos de fin de grao e máster na USC.

11.3. Unha copia en formato electrónico dos traballos superados quedará depositada no centro para o seu arquivo e consulta, e poderá ser utilizada na Universidade de Santiago de Compostela para usos académicos e de investigación, sempre coa mención específica aos seus autores. Para estes efectos o alumnado asinará a correspondente autorización de difusión e a declaración de que se trata dun traballo inédito.

11.4. A Comisión de Título poderá propoñer a publicación dos TFM que destaquen pola súa calidade no repositorio institucional da USC (Minerva), e en especial propoñeranse os dos/as alumnos/as que acaden a mención de matrícula de honra nesta materia. Os/as autores/as dos traballos propostos, co visto e praxe do/a titor/a, deberán asinar o correspondente documento para autorizar a súa difusión no que declaren que se trata dun traballo orixinal.

Artigo 12. Deberes do alumnado

12.1. Os TFM deben ser traballos orixinais de elaboración propia, e neles deben citarse debidamente as fontes que se empregaron para a súa realización.

12.2. O incumprimento do indicado no apartado anterior suporá a cualificación de “suspenso” na convocatoria. Asemade, é deber do/a titor/a e do tribunal que o detecte poñelo en coñecemento da Reitoría a efectos de iniciar as accións disciplinarias que procedan, de conformidade co artigo 16.7 da Normativa de avaliación do rendemento académico dos estudantes e de revisión de cualificacións.

12.3. Con carácter previo á autorización da defensa, poderá realizarse unha análise automatizada de control da vulneración de dereitos de propiedade intelectual. A partir desa análise, se a Comisión do Título considera que se vulneraron os citados dereitos, poderá denegar a defensa do traballo e aplicarse o indicado no parágrafo anterior.

Artigo 13. Interpretación da presente normativa.

13.1. A interpretación da presente normativa correspóndelle á Comisión de Título.

DISPOSICIÓN FINAL. ENTRADA EN VIGOR

Logo da súa ratificación polo Consello de Goberno da USC, o presente Regulamento entrará en vigor ao día seguinte da súa publicación no taboleiro electrónico.